

PODKLADNÍ VRSTVY A PODLOŽÍ VOZOVEK

GEOTEXTILIE VE STAVBÁCH POZEMNÍCH KOMUNIKACÍ

Jan Valášek a Tadeáš Zýka, JUTA a.s.

Datum: 28. 11. 2018

SDRUŽENÍ
PRO VÝSTAVBU
SILNIC

Umístění geotextilií v konstrukci

Funkce geotextilií

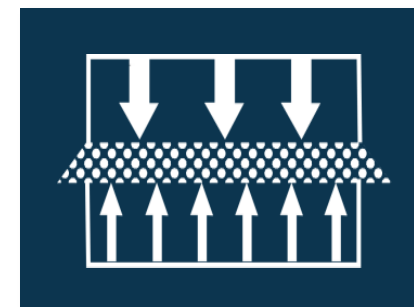
Typy geotextilií

Funkce geotextilií

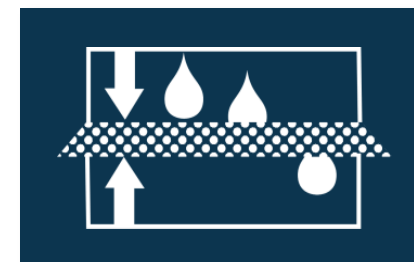
SEPARACE (S)

- oddělení hrubozrnného materiálu násypu nebo ochranné vrstvy vozovky od jemnozrnné zeminy podloží
- brání postupnému promíchávání při hutnění a cyklickém zatěžování dopravou
- jednotlivé vrstvy si tak dlouhodobě uchovávají své návrhové vlastnosti

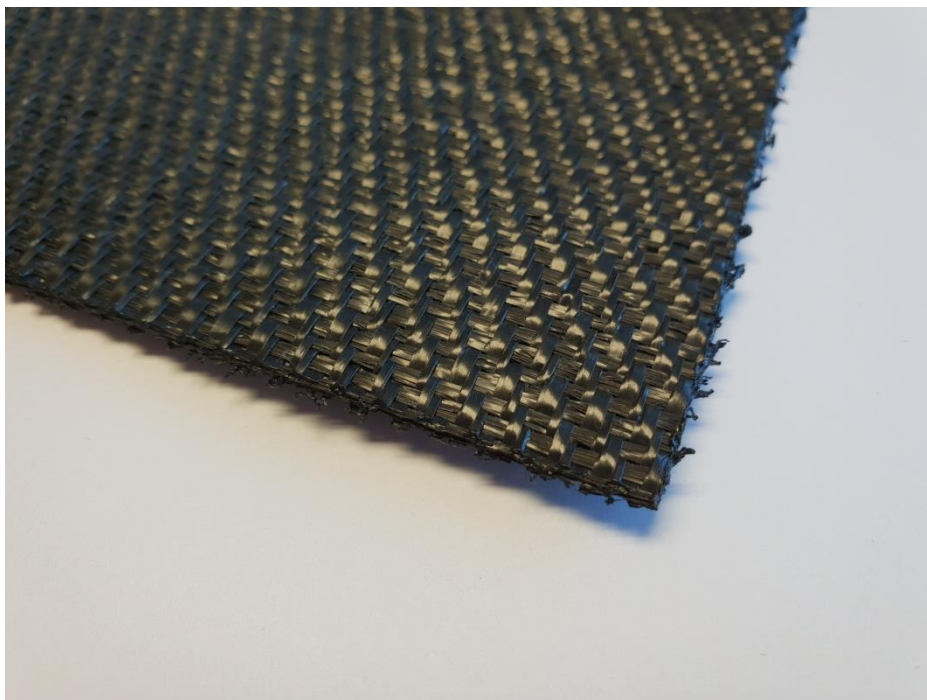
FILTRACE (F)

- zamezení transportu částic zeminy do konstrukční vrstvy za filtrem
- současně musí GTX vykazovat dostatečnou propustnost, aby v pórech zeminy před filtrem nedocházelo k výraznějšímu zvyšování tlaku vody

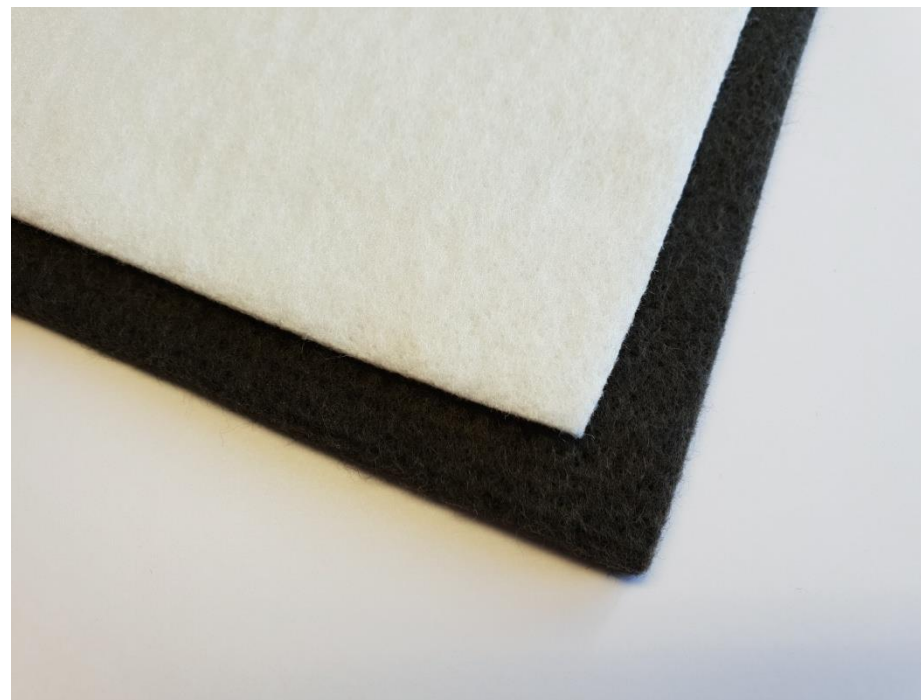

Typy geotextilií

tkaná

netkaná

Zahraníční systémy

Počátky

- 70. léta minulého století – Německo a Skandinávie
- rozsáhlé testy na staveništích i v laboratorních podmínkách
- testování různých typů výrobků při definovaných okrajových podmínkách

Výsledky

- základní funkcí, kterou mají GTX zajistit, je oddělení (separace) jednotlivých konstrukčních vrstev
- musí vykazovat takové mechanické parametry, aby odolaly namáháním, kterým budou vystaveny jak během instalace, tak i během návrhové životnosti stavby

Nasazení konkrétního výrobku ovlivňují okrajové podmínky na stavbě:

- druh zásypového materiálu
- zvolený způsob realizace
- čím kritičtější podmínky, tím robustnější GTX

Německý systém „GRK“ (Geotextilrobustheitsklassen)

- netkané geotextilie
- tkané geotextilie z extrudovaných pásků
- tkané geotextilie z přízí

- pro dopravní stavby GTX tříd GRK 3 až GRK 5

Požadavky na technické vlastnosti GTX tříd GRK 3 až GRK 5

	NETKANÉ GEOTEXTILIE		TKANÉ GEOTEXTILIE Z PÁSKŮ (především PP nebo PE)	
	statická zkouška protržení (zkouška CBR) $F_{P, 5\%}$	plošná hmotnost $m_{A, 5\%}$	pevnost v tahu ¹⁾ $F_{P, 5\%}$	plošná hmotnost $m_{A, 5\%}$
	EN ISO 12236	EN ISO 9864	EN ISO 10319	EN ISO 9864
	[kN]	[g/m ²]	[kN/m]	[g/m ²]
GRK 3	≥ 1,5	≥ 150	≥ 35	≥ 180
GRK 4	≥ 2,5	≥ 250	≥ 45	≥ 220
GRK 5	≥ 3,5	≥ 300	≥ 50	≥ 250

1) musí vyhovět menší z hodnot MD (podélný směr / směr výroby) a CMD (příčný směr)

Okrajové podmínky

Druh násypového materiálu (dle DIN 18 196)

Třídy	Násypový materiál s oblými zrny	Ostrohranný násypový materiál
AS 2	GE, GW, GI, SE, SW, SI, GU, GU*, SU, SU*	
AS 3	hrubozrnné nebo smíšené zeminy s obsahem kamenů do 40 hmot. %	GE, GW, GI, SE, SW, SI, GU, GU*, SU, SU*
AS 4	hrubozrnné nebo smíšené zeminy s obsahem kamenů nad 40 hmot. %	hrubozrnné nebo smíšené zeminy s obsahem kamenů do 40 hmot. %
AS 5		hrubozrnné nebo smíšené zeminy s obsahem kamenů nad 40 hmot. %

GE	Enggestufte Kiese
GW	Weitgestufte Kies-Sand-Gemische
GI	Intermittierend gestufte Kies-Sand-Gemische
SE	Enggestufte Sande
SW	Weitgestufte Sand-Kies-Gemische
SI	Intermittierend gestufte Sand-Kies-Gemische

GU	5 bis 15 Gew.-% $\leq 0,063$ mm
GU*	15 bis 40 Gew.-% $\leq 0,063$ mm
SU	5 bis 15 Gew.-% $\leq 0,063$ mm
SU*	15 bis 40 Gew.-% $\leq 0,063$ mm

Okrajové podmínky

Namáhání při zabudování

Třídy	Způsob instalace násypového materiálu	Způsob hutnění	Namáhání staveništní dopravou (geotextilie překrytá sypaninou)
AB 1	ručně	bez účinku	bez staveništní dopravy
AB 2	strojně	strojně	se staveništní dopravou, očekávaná hloubka vyjetých kolejí < 5 cm
AB 3	strojně	strojně	se staveništní dopravou, očekávaná hloubka vyjetých kolejí 5 až 15 cm
AB 4	strojně	strojně	se staveništní dopravou, očekávaná hloubka vyjetých kolejí 15 až 30 cm
AB 5	strojně	strojně	se staveništní dopravou, očekávaná hloubka vyjetých kolejí > 30 cm

Výběr GTX v závislosti na okrajových podmínkách

Násypový materiál	Namáhání při zabudování				
	AB 1	AB 2	AB 3	AB 4	AB 5
AS 2	GRK 3	GRK 3	GRK 3	GRK 4	GRK 5
AS 3	GRK 3	GRK 3	GRK 4	GRK 5	(1)
AS 4	GRK 4	GRK 4	GRK 5	(1)	(1)
AS 5	GRK 5	GRK 5	(1)	(1)	(1)

(1) K minimalizaci hloubky vyjetých kolejí je třeba buď zvětšit tloušťku násypového materiálu, nebo/a zlepšit smykové parametry násypového materiálu, nebo/a systém vyztužit (nutno navrhnout).

Při hlubokých vyjetých kolejích (AB 4, AB 5) je pro zajištění separační funkce třeba použít výrobky s vysokými tažnostmi (protažení při maximální síle $\varepsilon > 50\%$). **Navržené řešení má být ověřené staveništní zkouškou.**

Skandinávský systém „NGS“ (NorGeoSpec 2012)

- definováno 5 tříd geotextilií

Výběr odpovídající třídy geotextilie závisí na:

- typu / parametrech podkladní konstrukce
- druhu násypového materiálu
- namáhání při výstavbě
- plánované intenzitě dopravy

Výběr GTX v závislosti na okrajových podmínkách

Podkladní konstrukce	Namáhání při výstavbě	Intenzita dopravy	Maximální velikost zrna (d_{max}) násypového materiálu (mm)			
			$d_{max} < 63$	$63 < d_{max} < 200$	$200 < d_{max} < 500$	$d_{max} > 500$
Soft	Normal	High	3	4	5	5
		Low	3	4	4	5
	Favourable	High	3	3		
		Low	2	3		
Firm	Normal	High	2	3	3	4
		Low	2	2	3	3
	Favourable	High	2	2		
		Low	2	2		

Okrajové podmínky

Podkladní konstrukce

- **Soft** měkký jíl s neodvodněnou pevností ≤ 25 kPa, rašelina
- **Firm** středně tuhý a tuhý jíl s neodvodněnou pevností > 25 kPa, a písek a štěrk

Namáhání při výstavbě

- **Normal** dvě nebo více z následujících podmínek:
těžká staveništní mechanizace, oblé nebo ostrohranné kamenivo, hutnění těžkou mechanizací s vibrací, pohyb staveništní mechanizace po vrstvě kameniva menší než 300 mm
- **Favourable** kamenivo s velikostí zrna < 200 mm a tloušťka vrstvy $> 1,5 \times d_{max}$ (maximální velikost zrna)

Intenzita dopravy

- **High** > 500 vozidel za den
- **Low** < 500 vozidel za den

Rakouský systém „RVS“

ostrohranné kamenivo > 63 mm

U	LKL	Pevnost v tahu	Protažení při maximální pevnosti v tahu	Statická zkouška protržení (CBR)	Zkouška dynamickým protržením
		kN/m	%	N	mm
U1	I - IV	≥ 26	> 55	≥ 4200	< 14
	V	≥ 23	> 55	≥ 3850	< 15
U2	I - IV	≥ 21	> 55	≥ 3500	< 16
	V	≥ 18,5	> 55	≥ 3000	< 17
U3	I - IV	≥ 15,5	> 55	≥ 2700	< 21
	V	≥ 13,5	> 55	≥ 2300	< 23

U1 – U3

LKL

Kamenivo

kvalita podkladu dle E_{v1} (U1 ≤ 5 MPa ; U3 > 15 MPa)

dopravní zatížení (I-IV – silně zatížené silnice ; V – lehce zatížené silnice)

oblé a ostrohranné - velikost zrna ≤ 63 mm ; ostrohranné - velikost zrna > 63 mm

Česká republika

TP 97 - Geosyntetika v zemním tělese pozemních komunikací

- **separace hrubozrnné sypaniny na měkkém podloží**
  - CBR > 3 kN, odolnost proti proražení < 10 mm, tažnost > 50 %
  - vyhovuje **pouze netkaná geotextilie**
- **separace hrubozrnné sypaniny od jemnozrnných zemin tuhé až pevné konzistence**
  - CBR > 2 kN, odolnost proti proražení < 20 mm, tažnost > 10 %
- **doporučení pro návrh – nutno zvážit následující parametry:**
  - zrnitost a ostrohrannost kameniva
  - technologie ukládání kameniva
  - tuhost podloží
- **čím kritičtější podmínky, tím robustnější geotextilie**

V porovnání se zahraničními předpisy

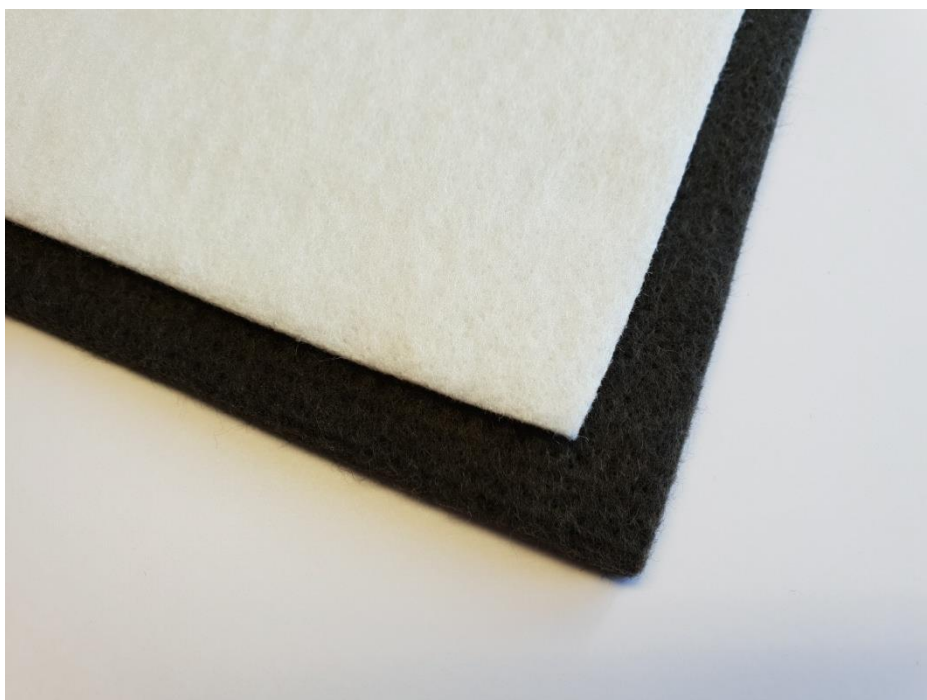
- chybí doporučení pro výběr výrobku ve vazbě na konkrétní okrajové podmínky stavby
- větší odpovědnost projektanta za návrh konkrétního výrobku
- není definováno, jsou-li požadovány **MINIMÁLNÍ HODNOTY** (95% interval spolehlivosti, či **PRŮMĚRNÉ HODNOTY**, či jaké...

**ČASTÝ PROBLÉM V RÁMCI VÝBĚROVÝCH ŘÍZENÍ, KDY SE
SROVNÁVÁ NESROVNATELNÉ**

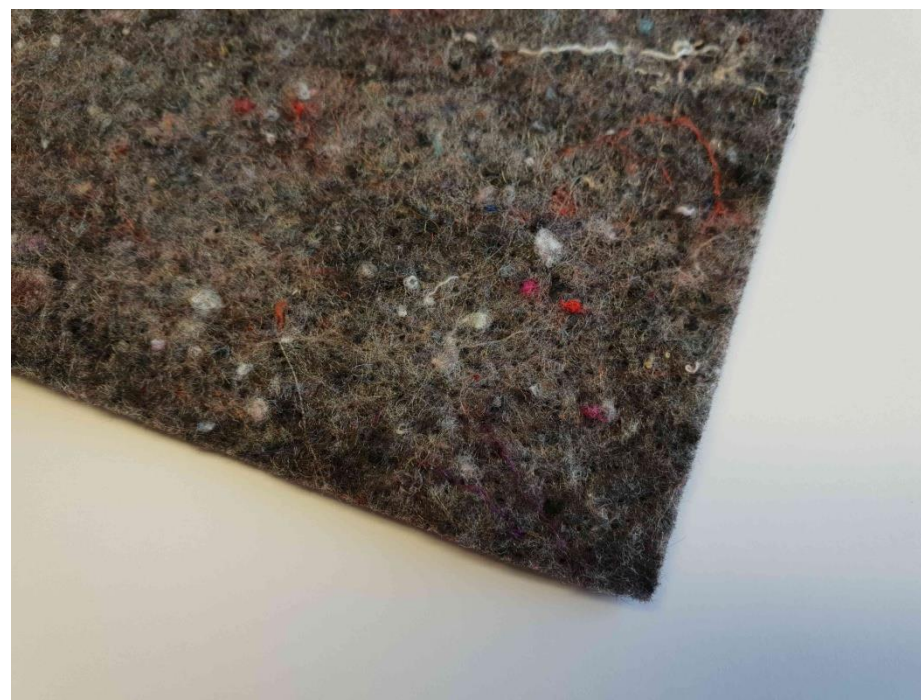
Obecně

PLOŠNÁ HMOTNOST NENÍ KVALITATIVNÍ PARAMETR

Plošná hmotnost 300 g/m² – porovnání parametrů

CBR (EN ISO 12236) 3400 N
Dynamické protržení (EN ISO 13433) 7,5 mm

400 N
25 mm

Shrnutí

- **separačně – filtrační geotextilie jsou stavebními výrobky**
- **jednotné zkoušení v souladu s harmonizovanou evropskou normou**
EN 13249 - Geotextilie a výrobky podobné geotextiliím – Vlastnosti požadované pro použití při stavbě pozemních komunikací a jiných dopravních ploch (kromě železnic a vyztužování asfaltových povrchů vozovek)
- **prohlášení o vlastnostech, označení CE**

Konkrétní požadavky

- **NÁRODNÍ PŘEDPISY (pokud existují) a/nebo PROJEKTANTI**

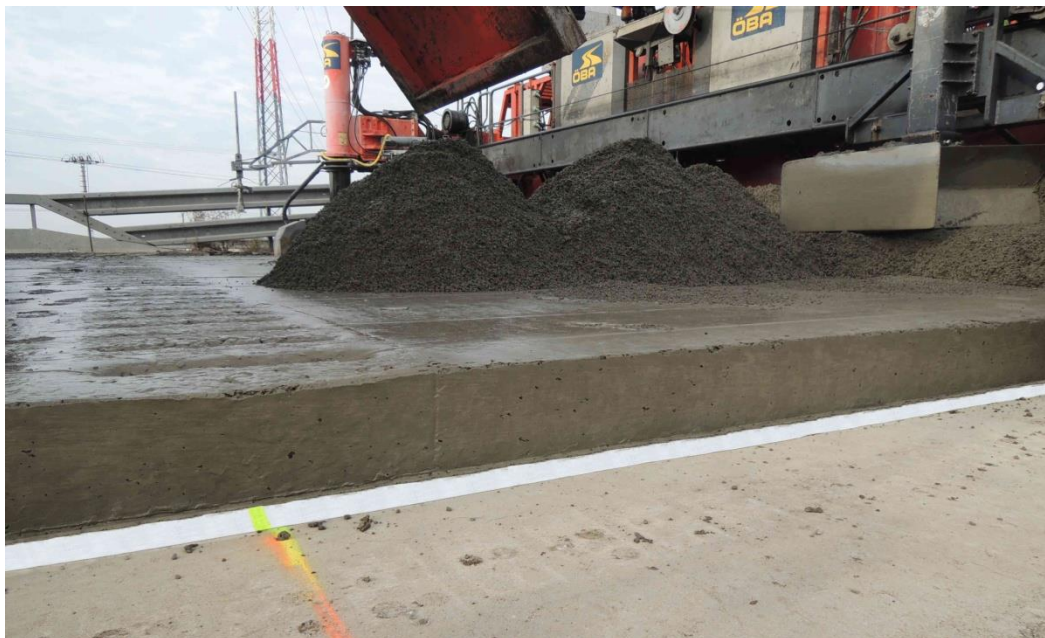
Použití v konkrétních stavbách v České republice

Dálnice D6 – úsek Pavlov – Velká Dobrá - rekonstrukce

aktivní zóna od parapláně oddělena netkanou geotextilií o plošné hmotnosti 300 g/m², polypropylen (PP)

Dálnice D2 – rekonstrukce cementobetonové vozovky

netkaná geotextilie o plošné hmotnosti 500 g/m²

polypropylen (PP)

- odvádí mimo vozovku vodu prosakující pod betonovou desku skrze spáry a případné trhliny
- umožňuje rozdílné pohyby cementobetonového krytu a podkladních vrstev

DĚKUJI ZA POZORNOST